

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 80 คน คือ ผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพฯ และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2549 เก็บตัวอย่างได้ทั้งหมด 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) 1 ชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุในกรุงเทพฯ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยและประกอบด้วยสาระสำคัญ 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ ภาวะสุขภาพ อาชีพเดิม ก่อนเกษียณอายุ ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เลือกคำตอบที่มีอยู่แล้ว ควบคู่กับเติมข้อมูล

ส่วนที่ 2 ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคม

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดเลือกตอบ 4 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งเชิงบวก (Positive) และเชิงลบ (Negative) โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละคำถาม รวมคำถามทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนเชิงบวก	คะแนนเชิงลบ
เห็นด้วยมาก	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วย	2	3
ไม่เห็นด้วยมาก	1	4

ดังนั้นเกณฑ์ประเมินระดับความเห็นด้วยในเรื่องค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคม จึงมีค่าคะแนนระหว่าง 20-5 คะแนน กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความเห็นด้วยต่ำ	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	5-10	คะแนน
ระดับความเห็นปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	11-15	คะแนน
ระดับความเห็นสูง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	16-20	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดเลือกตอบ 4 ระดับ โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละคำถาม รวมทั้งหมด 4 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนเชิงบวก	คะแนนเชิงลบ
มากที่สุด	4	1
มาก	3	2
น้อย	2	3
น้อยที่สุด	1	4

ดังนั้นเกณฑ์ประเมินระดับความเห็นด้วยในเรื่องค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคม จึงมีค่าคะแนนระหว่าง 16-4 คะแนน กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความเห็นด้วยต่ำ	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	4-7	คะแนน
ระดับความเห็นปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	8-11	คะแนน
ระดับความเห็นสูง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	12-16	คะแนน

ส่วนที่ 4 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการช่วยเหลือสังคม

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความเชื่อในความสามารถของตนเอง

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดเลือกตอบ 4 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งเชิงบวก (Positive) และเชิงลบ (Negative) โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละคำถาม รวมทั้งหมด 3 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	คะแนนเชิงบวก	คะแนนเชิงลบ
เห็นด้วยมาก	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วย	2	3
ไม่เห็นด้วยมาก	1	4

ดังนั้นเกณฑ์ประเมินระดับความเห็นด้วยในเรื่องความเชื่อในความสามารถของตนเอง จึงมีค่าคะแนนระหว่าง 12-3 คะแนน กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความเห็นด้วยต่ำ	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	3-5 คะแนน
ระดับความเห็นปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	6-8 คะแนน
ระดับความเห็นสูง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	9-12 คะแนน

ส่วนที่ 6 แรงสนับสนุนทางสังคม

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดเลือกตอบ 4 ระดับ โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละคำถาม รวมทั้งหมด 4 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนน
มากที่สุด	4
มาก	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ดังนั้นเกณฑ์ประเมินระดับการสนับสนุนทางสังคม จึงมีค่าคะแนนระหว่าง 16-4 คะแนน กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการสนับสนุนต่ำ	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	4-7 คะแนน
ระดับการสนับสนุนปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	8-11 คะแนน
ระดับการสนับสนุนสูง	หมายถึง	ได้คะแนนอยู่ในช่วง	12-16 คะแนน

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

โดยใช้เกณฑ์ตัดสินด้วยความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ตั้งแต่ 0.15 ขึ้นไปถือว่ามีความแตกต่าง และค่าร้อยละ ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไปถือว่ามีความแตกต่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอรายชื่อและที่อยู่ของผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในกรุงเทพฯ จากสำนักส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. เก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามเข้าไปที่ชุมชนที่มีการรวมตัวกันของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพฯ และบางส่วนเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences : SPSS * PC)
2. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ด้วยค่าค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

การนำเสนอผลการศึกษา

เสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา เพื่อสรุปผลการศึกษาที่ได้ตามตารางประกอบ